

Dani su čovjeka k'o oduljena sjena.
Zbornik radova u čast
fra Ljudevita Antona Maračića,
 ur. Ivan Armanda, Zagreb:
 Kršćanska sadašnjost,
 Hrvatska provincija sv. Jeronima
 franjevacā konventualaca, 2023.

Tijekom osam stoljeća svoga postojanja franjevački red ključan je protagonist svih značajnijih događaja u hrvatskoj povijesti. Duboka utkanost franjevaca u hrvatski identitet, a ujedno i njihovo univerzalno poslanje pokazuju nam da na hrvatskom prostoru postoji jedinstvena povijesno-društvena povezanost općih civilizacijskih vrijednosti kršćanstva i nacionalno-povijesnih procesa u kojima franjevci imaju neizostavnu ulogu. Svi ogranci ovoga reda prisutni su na hrvatskom prostoru, što ukazuje na jedinstveno obilježje spomenutih datosti, ali i pokazuje bogatstvo različitosti i jedinstvo duhovno-povijesne baštine. Fra Ljudevit Anton Maračić, zaslužni publicist i znanstvenik, ubraja se među one franjevce koji su za svog životnog vijeka ostavili snažan trag u povijesno-društvenim mijenama druge polovice 20. i početka 21. stoljeća te koji je svojim radom ostavio pečat u ovome razdoblju, ali i sustavno nastavio promovirati franjevačku znanstvenu, kulturnu i duhovnu misao na tragu velikana ovoga reda iz ranijih razdoblja. Svakako da mnogi živući nositelji ove snažne i široke idejne, kulturne, duhovne i povijesne stvarnosti, kao što je fra Ljudevit Anton Maračić, uvijek privlače mnoge koji svojim znanstvenim, stručnim ili umjetničkim izričajem žele dati svoj obol značenju reda koji je i danas važna društvena, kulturna i duhovna stvarnost Crkve i hrvatskog naroda.

Djelo *Dani su čovjeka k'o oduljena sjena. Zbornik radova u čast fra Ljudevita Antona Maračića* znanstvena je urednička knjiga koju je uredio dr. sc. Ivan Armanda. Zbornik je pripremljen u povodu 60. obljetnice svećeničkog ređenja i 85. godine života fra Ljudevita Antona Maračića, franjevca konventualca, plodnog pisca i znanstvenika. Uvodne riječi napisali su urednik zbornika Ivan Armanda, provincijal franjevaca konventualaca fra Miljenko Hontić, glavni urednik i direktor Kršćanske sadašnjosti Stjepan Brebrić, apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj mons. Giorgio Lingua i novinarka Tuga Tarle. Zatim slijedi dio posvećen životu i radu fra Ljudevita Antona Maračića. Nakon toga središnji dio zbornika sadrži šesnaest znanstvenih radova renomiranih hrvatskih znanstvenika. Na kraju, posljednji dio zbornika obuhvaća osam oglednih, odnosno esejskih, književno-umjetničkih radova posvećenih životu i djelu fra Ljudevita Antona Maračića. Osim što je ovo djelo iznimno kvalitetan znanstveni pothvat kojim se obilježavaju obljetnice čovjeka koji je svojim znanstvenim radom ostavio kvalitetan trag u publicistici i znanosti, ono sadrži niz kvalitetnih znanstvenih radova renomiranih hrvatskih stručnjaka iz različitih znanstvenih područja.

Unutar znanstvenog dijela zbornika obrađene su teme vezane uz povijest, teologiju, duhovnost, umjetnost te opće kulturno i društveno djelovanje franjevaca na hrvatskim prostorima. Ovaj široki raspon tema uglavnom je uvijek omeđen franjevačkom problematikom, čime se dobiva znanstveno relevantno djelo pokriveno kvalitetnim znanstvenim raspravama. Sami zbornici radova po svojoj tematici često sadrže vrlo različite teme, no ovdje se pred čitateljima nalazi velik broj tema koje na određeni način otvaraju prostor za znanstveno istraživanje i dublje proučavanje franjevačke baštine na hrvatskim prostorima. Znanstvena relevantnost ovoga djela svakako se nalazi u spomenutom dijelu zbornika jer brojem i kvalitetom radova otvara se novi znanstveni izazov za istraživanje i prezentiranje osam stoljeća neprekinute franjevačke prisutnosti na hrvatskom prostoru koja je ostavila dubok trag u svim sferama života hrvatskog naroda. Također, na temelju pojedinih radova može se vidjeti još jedna važna relevantna znanstvena stvarnost, a to je da su redovnici, napose franjevci, stoljećima bili spona koja je povezivala hrvatske zemlje s europskom baštinom i kršćanskom civilizacijom Zapada i Istoka. Već

te dvije činjenice pokazuju da je ovaj zbornik uistinu relevantno znanstveno djelo koje sažima, ali i otvara prostor za nova znanstvena istraživanja i svakako će biti jedno od referentnih djela za proučavanje stoljetne franjevačke uloge u hrvatskoj povijesti, znanosti i kulturi.

Zbornik *Dani su čovjeka k'o oduljena sjena. Zbornik radova u čast fra Ljudevita Antona Maračića* osmišljen je kao odavanje počasti ovom vrijednom znanstveniku i publicistu, no kvaliteta radova pokazuje i veliku važnost stoljetne franjevačke prisutnosti među Hrvatima i oblikovanje hrvatske znanosti, kulture i duhovnosti, kao i stalne povezanosti nacionalne stvarnosti s općom europskom i zapadnokršćanskom civilizacijom tijekom osam stoljeća.

Znanstveni doprinos zbornika vidljiv je u velikom broju novih radova, obrađenih izvora obilno korištenih u radovima, kao i relevantnoj literaturi. Ovim djelom svakako je osvijetljen jedan važan dio hrvatske nacionalne i crkvene povijesti i kulture. Osim toga, brojnim znanstveno-umjetničkim člancima i osvrtima esejističkog tipa priloženi su vrijedni kulturni uradci. S obzirom na kvalitetan znanstveni pristup i obrađene teme, zbornik bi trebao biti jedno od referentnih mjesta za daljnje proučavanje povijest, kulture, duhovnosti, književnosti i umjetnosti franjevača u Hrvatskoj i njihova doprinosa spomenutim stvarnostima na općoj i nacionalnoj razini.

Daniel PATAFTA